

stillerne have med Hensyn til Ændringer i Grundloven, angiver det Omraade, hvorpaa de ønske at bevæge sig. Det er jo erkendt fra de forskelligste Sider, at de ærede Forslagsstillere have truffet just de Omraader, hvor Befolkningen for Øjeblikket i sin Drøftelse af Sagen mener, at Ændringer tiltrænges. Det ærede Medlem fra Ringkøbing, som forleden under Behandlingen af Forslaget om Valgkredsordningen nævnedes 3 Emner, med Hensyn til hvilke der var Grund til en Ændring af Grundloven, sammenfattede dem den Gang i en anbefaling til Tinget om at indskrænke Mandatet til at gælde Spørgsmaalet om Repræsentationen. Jeg gjorde da opmærksom paa, at en Forhandling vedrørende Ændringer i Repræsentationen vanskelig kunde indskrænkes til Spørgsmaalet om Kvinderne, Spørgsmaalet om Valgkredsene og Spørgsmaalet om Valgretsalders Nedsættelse, fordi der var andre Krav, som nødvendigvis trængte sig paa. Det ærede Medlem fra Ringkøbing har atter i Dag begrænset Spørgsmaalet til disse tre Opgaver. Jeg tror, at dette er uheldigt, thi det vil sikkert vise sig, at hvis man gaar til en Grundlovsdebat, hidført paa en eller anden Maade enten ved et Regeringsinitiativ eller ved et direkte Forslag fremført af et Parti her i Salen, maa man tage hele Repræsentationssystemet op til Forhandling.

Man taler saa meget om, at der her i Landet er en Splittelse, en unaturlig Splittelse i Befolkningen. Det er nu efter min Opfattelse en overordentlig stor Overdrivelse, navnlig naar man stiller denne Splittelse her i Landet i Modsætning til Splittelsen i andre Lande. Det Spørgsmaal, med Hensyn til hvilket man særlig beklager sig over denne Splittelse, nemlig Militærspørgsmaalet, er jo i alle Lande Genstand for den stærkeste Kamp mellem Partierne. Der er sikkert intet Spørgsmaal, som i noget som helst Land sætter Sindene i den Grad i Bevægelse som netop Militærspørgsmaalet. Det er ikke noget særligt for os. Men hvis man vil søge at fjerne den Anledning til kunstig Splittelse, som er her i Landet, og som har antaget en meget alvorlig Karakter i de Forfatningskampe, vi have haft i en hel Menneskealder, maa man fjerne det Splittelsesinstrument, som vistnok er det mest kunstfærdigt udtænkte forfatningsmæssige Instrument, der er udleveret til Splittelses-tendenserne i noget Land, nemlig vort Forfatningssystem, særlig det Grundlag, hvorpaa Landstinget er dannet. Hvis man

kommer til en Overvejelse af Forfatningen, vil sikkert Landstingets Omdannelse trænge sig paa som et af de Krav, der særlig tiltrænge en Løsning. Men dette have jo ogsaa Forslagsstillerne peget paa ved som deres første Krav at sætte den privilegerede Valgrets Afskaffelse. De 4 Punkter, som de have nævnt, indbefatte jo Landstingets Omdannelse, Valgretsalders Nedsættelse og Tildeling af Valgret til Kvinderne.

Jeg savner i denne Fortegnelse over de Spørgsmaal, der tiltrænge forfatningsmæssig Løsning, et enkelt Spørgsmaal, som i den seneste Tid paa forskellige Maader viser sig at have Befolkningens Interesse, og som man her i Tinget paa forskellige Tidspunkter har peget paa som en Mulighed for at komme ud af visse Vanskeligheder i Øjeblikket, nemlig Spørgsmaalet om en Folkeafstemning, et Referendum. Der er blevet givet Antydning fra et Par Grupper Side her i Tinget om, at man kunde tænke sig en Folkeafstemning over et Spørgsmaal som de af den højtærede Konseilspræsident foreslaaede fremskudte Linier. Den højtærede Konseilspræsident skal i disse Dage have fremsat Forslag til en Overenskomst, hvorefter der skulde finde Folkeafstemning Sted om 10—11 Aar om Københavns Landbefæstning. Dette sidste Forslag, som altsaa tænker sig en Vedtagelse nu af en Folkeafstemning om en 10—11 Aar, vilde jo være en fuldstændig Karikatur af Folkeafstemningens Idé. Overhovedet er jo denne Tanke, at man her fra Rigsdagens Side skulde anbefale en Folkeafstemning som en Løsning paa dette Spørgsmaal, et Vidnesbyrd om, i hvilken Grad hele dette Spørgsmaal er kørt fast for Lovgivningsmagten, og det er jo ogsaa kun den ganske ekstraordinære Situation, som gør, at man overhovedet kan anbefale at skride til rent vilkaarligt at bringe en saadan enkelt Sag som denne frem til Folkeafstemning. Folkeafstemningstanken maa være et fast Led af Forfatningen for at have sin Berettigelse, og det er just heller ikke Rigsdagen, som bør være den, der fremkalder en Folkeafstemning. Thi Rigsdagen maa jo antages at give Forslagene og Lovene en saadan Form, som den formener er i Overensstemmelse med, hvad Folket ønsker. Naar Folkeafstemningstanken nu føres frem i denne Tid herinde fra, er det kun eller væsentligst, fordi man under den nuværende ejendommelige Situation i Rigsdagen frygter for, at der kunde fremkomme en Løsning af dette Spørgsmaal, som man kunde vide i Virkeligheden var i Modstrid